

Tezy do dyskusji przed II Zjazdem PZPR przyjęte przez IX Plenum KC PZPR

„Osiągnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze
w latach 1954 — 1955“

I.

1. Misja rozwoju gospodarczego Polski Ludowej w latach 1950—1955 została określona przez zadania Planu 6-letniego uchwalonego przez Sejm zgodnie z wytycznymi I Zjazdu PZPR.

Założeniem tego planu było zbudowanie podstaw socjalizmu przez:

- znaczny rozwój przemysłu socjalistycznego przy szczególnie wysokim tempie rozwoju przemysłu środków wytwórczości, jako podstawy rozwoju całej gospodarki narodowej,
- rozwój rolnictwa przez wykorzystanie istniejących w ustroju demokracji ludowej możliwości zwiększenia produkcji gospodarczo mało i średniowiecznych oraz stopniowe rozszerzenie sektora socjalistycznego w gospodarce rolnej,
- rozwijanie i umacnianie socjalistycznych stosunków produkcji we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej,
- dalsze podniesienie stopy życiowej ludności,
- zacieśnienie współpracy z Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

2. W okresie lat 1950—1953, realizując zadania Planu 6-letniego osiągnięto to znaczny rozwój sił wytwórczych.

Poziom sił wytwórczych przekroczył znacznie poziom r. 1949 — ostatniego roku planu trzyletniego i przekroczył wielokrotnie poziom przedwojenny.

W okresie tym nastąpił znaczny rozwój i umocnienie socjalistycznych stosunków produkcji w gospodarce narodowej.

Sektor socjalistyczny osiągnął niemal wyjątkowo w przemyśle, transporcie i budownictwie, zdobył decydującą przewagę w handlu i poczynił znaczne postępy w rolnictwie.

Dzięki wysiłkom całego narodu i wszechstronnej pomocy Związku Radzieckiego oraz współpracy gospodarczej z krajami demokracji ludowej zmieniło się oblicze naszego kraju, który przekształcił się już w kraj o wielkim i stale rosnącym potencjale gospodarczym.

Polska przestała być krajem zafacym i obiektem eksploatacji ze strony kapitalizmu zagranicznego, surowcowo-rolniczym zaplecziem gospodarki państw imperialistycznych. Zmieniła się zasadniczo struktura naszego handlu zagranicznego. Wielką rolę odgrywa przywóz surowców i urządzeń dla przemysłu oraz wywóz gotowych wyrobów przemysłowych. Wzrosła wybitnie rola Polski w międzynarodowym wymianie towarowej.

3. W okresie lat 1950—1953 uważa partii oraz państwa ludowego i jego organów musiała się skupić głównie na rozwiązywaniu podstawowych zagadnień, związanych z socjalistycznym uprzedmiotowieniem kraju, z wyrownaniem wiekowego zacofania, na jakie Polska była skazana pod rządami obszarów i kapitalistów.

Miedzy innymi w związku z tym obok wielkich osiągnięć zwłaszcza w dziedzinie rozwoju przemysłu socjalistycznego i umocnienia obronności kraju wystąpiły w toku realizacji Planu 6-letniego znaczne nierównowagi w rozwoju gospodarki narodowej, przejawiające się przede wszystkim w zbyt słabym tempie rozwoju rolnictwa, w niedostatecznym pod względem ilościowym, asortymentowym i jakościowym w stosunku do rosnących potrzeb ludności

wzrostu produkcji przemysłowych artykułów konsumpcyjnych, a w konsekwencji w niepełnym wykonaniu zadań Planu 6-letniego w dziedzinie podniesienia stopy życiowej mas pracujących.

Jednocześnie w przemyśle zarówno środków wytwórczości jak i w przemyśle przedmiotów spożywczych ujawniły się pewne trudności wynikające przede wszystkim z niedostatecznego rozwoju bazy surowcowej.

Należy stwierdzić, iż niezależnie od obiektywnych przyczyn, które zaważyły na powstaniu tych nierównowag, nie wykorzystaliśmy wszystkich istniejących możliwości rozwoju rolnictwa i wzrostu produkcji przemysłowych artykułów konsumpcyjnych, a tym samym możliwości podnoszenia stopy życiowej mas pracujących.

4. W latach 1950—1953* produkcja przemysłowa wzrosła o 115 proc., a produkcja rolna tylko o 9 proc. Zadania ustalone dla tego okresu przez Plan 6-letni w dziedzinie wzrostu przemysłu socjalistycznego zostały wykonane w 114,7 proc., a zadania w dziedzinie produkcji rolnej zostały wykonane tylko w 82 proc. Przyczyną niezado-walającego rozwoju rolnictwa była niewystarczająca pomoc produkcyjna dla rolnictwa i brak koncentracji wysiłków dla osiągnięcia jego rozwoju, części wypłacane w praktyce za zgodą rolniczo-chłopskiego, niedostateczne wykorzystanie przez małe i średniowieczne gospodarstwa, możliwości podniesienia produkcji stworzonej przez ustrój demokracji ludowej, niedostateczny w stosunku do istniejących możliwości wzrostu produkcji sektora socjalistycznego w rolnictwie. Ujemna rola odegrały również niekorzystne warunki klimatyczne, które miały miejsce w ostatnich trzech latach.

Nierównowomność pomiędzy rozwojem przemysłu a rolnictwa przybrała charakter poważny, hamujący dalszy rozwój gospodarki narodowej. Przekroczenie tej nierównowagi jest głównym zadaniem naszej polityki gospodarczej, zadaniem, od którego wykonania zależy wzrost stopy życiowej mas pracujących, zadaniem, wokół którego winna koncentrować się uwaga całej partii, państwa ludowego i jego organów.

5. Jakkolwiek zadania planowe w dziedzinie rozwoju produkcji przemysłowej zostały znacznie przekroczone, zarysowała się pewna nierównowaga pomiędzy wzrostem produkcji środków wytwórczości, a wzrostem produkcji przedmiotów spożywczych.

Zadania ustalone przez Plan 6-letni na r. 1953 zostały przekroczone w przemyśle socjalistycznym w zakresie środków wytwórczości o 24 proc., a w dziedzinie produkcji artykułów konsumpcyjnych o 6 proc. W wyniku tego produkcja środków wytwórczości wzrosła w latach 1950—1953 o 135 proc., a produkcja przedmiotów spożywczych o 105 proc.

Zadania ustalone przez Plan 6-letni na r. 1953 zostały przekroczone w przemyśle socjalistycznym w zakresie środków wytwórczości o 24 proc., a w dziedzinie produkcji artykułów konsumpcyjnych o 6 proc. W wyniku tego produkcja środków wytwórczości wzrosła w latach 1950—1953 o 135 proc., a produkcja przedmiotów spożywczych o 105 proc.

Obecnie na podstawie dotychczasowych osiągnięć w rozwoju przemysłu środków wytwórczości możliwe jest zwiększenie tempa wzrostu produkcji przemysłowej.

* Liczby dotyczące roku 1953 przyjęto na podstawie przewidywanego wykonania.

słowych artykułów konsumpcyjnych.

6. Nadmierne pozostawanie w tyle produkcji rolnej i niedostateczny w stosunku do potrzeb wzrost produkcji przemysłowych artykułów konsumpcyjnych nie pozwoliły na pełne wykonanie zadań, jakie Plan 6-letni stawiał w dziedzinie wzrostu stopy życiowej mas pracujących.

7. Niezbędne jest, aby rozwijając nadal przemysł środków wytwórczości, jako podstawę rozwoju i rekonstrukcji technicznej całej gospodarki narodowej, dokonać nowego rozstrzygnięcia o priorytetach, mającego na celu przyspieszenie tempa wzrostu produkcji rolnej i produkcji przemysłowych artykułów konsumpcyjnych oraz osiągnięcie na tej podstawie szybszego i wydajniejszego wzrostu stopy życiowej ludności pracującej miast i wsi.

Dokonanie takiego zwrotu jest w pełni realne i możliwe dzięki umocnieniu władzy ludowej, osiągnięciu poziomu w rozwoju przemysłu ciężkiego oraz dzięki możliwości oparcia się o pomoc Związku Radzieckiego i zacieśnianiu się współpracy z krajami demokracji ludowej i krajami rosnącego w siły obozu socjalizmu i pokoju.

Wykonanie postawionych zadań umocni sojusze rolniczo-chłopskie, co jest niezbędnym warunkiem i gwarancją dalszego pomyślnego rozwoju naszego państwa ludowego i budownictwa socjalizmu.

8. W związku z powyższym Komitet Centralny PZPR stawia — jako główne zadanie — osiągnięcie w ciągu najbliższych 2 lat wydajnego wzrostu stopy życiowej ludności pracującej miast i wsi — przyspieszenie w oparciu o ten wzrost rozwoju przemysłu środków wytwórczości tempa wzrostu produkcji rolnej i wydajniejszego wzrostu stopy życiowej ludności, jak i zwierzęcej, znaczne podniesienie produkcji przemysłowych artykułów konsumpcyjnych przy równoczesnym podniesieniu jakości i wzbogaceniu tej asortymentu, oraz znaczny rozwój budownictwa mieszkaniowego dla ludu pracy.

Komitet Centralny PZPR uważa za konieczne dla wykonania powyższego podstawowe go zadania:

II. Przemysł

9. Globalna produkcja przemysłu w roku 1953 osiągnęła poziom o 115 proc. wyższy niż w roku 1949. Oznacza to, iż w roku 1953 produkcja przemysłu jest 3,6 raza wyższa niż w r. 1938, a na jednego mieszkańca 4,7 raza wyższa. Podczas gdy w roku 1938 Polska zajmowała jedno z ostatnich miejsc w Europie pod względem rozwoju przemysłu, to w r. 1953 znajduje się już na 5 miejscu w Europie pod względem globalnej wielkości produkcji przemysłowej.

10. Rozbudowa przemysłu Polski Ludowej odbywa się na bazie rozwoju i umocnienia socjalistycznych stosunków produkcji, podczas gdy w roku 1949 udział socjalistycznego przemysłu w globalnej produkcji przemysłowej wyniósł 94,6 proc., to w roku 1953 osiągnął już ponad 99 proc.

11. Szczególnie szybkie tempo wzrostu rozwoju przemysłu ciężkiego. Podczas gdy cała produkcja przemysłowa w roku 1953 jest większa w porównaniu z rokiem 1949 o 11 proc., produkcja przemysłu ciężkiego jest większa o 135 proc.

a) zapewnienie niezbędnej proporcjonalności w rozwoju poszczególnych działów i gałęzi gospodarki narodowej.

Nastąpić to winno przede wszystkim przez przyspieszenie tempa rozwoju rolnictwa, które pozostawiało w tyle stanowiąc podstawową nierównowagę w gospodarce narodowej. Wymaga to skoncentrowania wysiłków i uwagi całej partii i organów państwowych na zadaniu osiągnięcia wzrostu produkcji rolnej, umocnienia i rozwoju socjalistycznych stosunków produkcji w rolnictwie, pomocy indywidualnym gospodarstwom chłopskim w wykorzystaniu ich możliwości wzrostu produkcji, przy znacznym wzmocnieniu roli państwa w kierowaniu produkcji rolnej.

b) zapewnienie niezbędnej proporcjonalności w rozwoju przemysłu przez przyspieszenie rozwoju przemysłu artykułów konsumpcyjnych przy jednoczesnym zabezpieczeniu odpowiedniego wzrostu produkcji środków wytwórczości, jako podstawy rozwoju całej gospodarki narodowej.

c) obniżenie udziału akumulacji w podziale dochodu narodowego i zmianę struktury nakładów inwestycyjnych przez znaczne zwiększenie nakładów na rozwój rolnictwa i przemysłu artykułów konsumpcyjnych, na budownictwo mieszkaniowe i komunalne oraz na budowę urządzeń socjalnych i kulturalnych,

d) dokonanie zmian w strukturze handlu zagranicznego, mających na celu osiągnięcie większej ilości artykułów konsumpcyjnych dla ludności. Winno się to wyrazić w szczególności w zwiększeniu importu surowców dla przemysłu artykułów konsumpcyjnych oraz w pewnym zwiększeniu importu gotowych artykułów konsumpcyjnych.

e) pogłębienie systemu oszczędnościowego w całej gospodarce narodowej, a w szczególności wzmocnienie walki o obniżenie kosztów własnych, o likwidację przerostów w zatrudnieniu oraz wszelkich przejawów marnotrawstwa.

f) znaczne podniesienie wydajności pracy w całej gospodarce narodowej.

w coraz bogatszych asortymentach te nowe działy produkcji:

artykuł	1938	1946	1949	1953	w % przew. wsk.	w % 1953 do 1938	w % 1953 na 1 miesz.
stal w tys. ton	1441	1219	2300	3600	250	329	
węgiel kamienny w mil. ton	38,1	47,3	74,1	88,6	233	307	
energia elektryczna w mld. kWh.	3,98	5,71	8,30	13,53	340	449	
w tys. ton	1719	1399	2344	3320	193	255	
obrabiarki do metalu w tonach	1740	2460	9438	20300	12	15	razy
traktozy w szt.	—	—	2513	6700	—	—	

Najbliższe tempo wzrostu wykazał przemysł maszynowy, którego produkcja jest obecnie ponad 2,5 raza większa niż w roku 1949. Oznacza to, iż produkcja przemysłu maszynowego jest obecnie około 7 razy większa niż przed wojną, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca około 9 razy większa.

Jednocześnie nastąpiły zmiany jakościowe w produkcji przemysłu maszynowego, w której obecnie czołową pozycję stanowią ciężkie obrabiarki i urządzenia przemysłowe, maszyny elektryczne o wielkiej mocy, narzędzia precyzyjne, traktozy, maszyny rolnicze, fabor kolejowy okręty.

Silnie rozwija się również przemysł chemiczny, którego produkcja jest obecnie około 2,5 raza większa niż w roku 1949. Oznacza to, iż produkcja przemysłu chemicznego jest obecnie około 4,3 raza większa niż przed wojną, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca około 3,6 raza większa.

Zadania czterech lat Planu 6-letniego w zakresie przemysłu ciężkiego zostały wykonane ogółem z nadwyżką, jednakże przy niewykonaniu planu w szeregu ważnych asortymentów. Należy w szczególności zaznaczyć, iż nie wykonano w pełni zadań Planu 6-letniego w zakresie produkcji surowców dla przemysłu, zwłaszcza w zakresie wydobycia rud żelaza i rud miedzi.

Silny rozwój przemysłu ciężkiego został osiągnięty w znacznym stopniu przez budowę nowych wielkich zakładów oraz generalną rekonstrukcję wielu istniejących obiektów.

Zbudowano szereg wielkich nowych obiektów jak wielkie piece w hucie Kosciuszko, wielkie piece, stalownia i walcownia rur w hucie im. Bolesława Bieruta w Częstochowie walcownia — żarnia i huta w hucie Bobek, kowalnia w hucie Ziemowit II i Wesoła II elektrownia wodna im. L. Waryńskiego w Dychowie, elektrownia cieplna Jaworzno I i II, fabryki maszyn i apar. tów elektrycznych w Tarnowie oraz w Toruniu, zakłady kwasu siarkowego w Włocławku, cementownia Odra i Wierzbica, ceglarnie Zielonka

artykuł	jedn. miary	1938	1946	1949	1953	w % przew. wsk.	w % 1953 do 1938	w % 1953 na 1 miesz.
tkaniny bawełniane*)	mil. mb	287,6	206,5	406,5	498	173	229	
tkaniny wełniane*)		37,7	22,9	50,1	66,9	177	234	
tkaniny jedwabne*)		23,0	6,6	47,7	66,8	290	384	
odzież tys. ton		506,0	387,0	745,0	1120,0	221	292	

*) bez produkcji chałupniczej

Został silnie rozbudowany przemysł odzieżowy. Produkcja odzieży, która w Polsce kapitalistycznej odbywała się prawie wyłącznie w rzemiośle i chałupnictwie, opiera się już dzisiaj w znacznym stopniu na bazie wielkich przedsiębiorstw i zakładów. W porównaniu z rokiem 1949 produkcja

Produkcja głównych artykułów przemysłu ciężkiego osiągnęła:

artykuł	1938	1946	1949	1953	w % przew. wsk.	w % 1953 do 1938	w % 1953 na 1 miesz.
stal w tys. ton	1441	1219	2300	3600	250	329	
węgiel kamienny w mil. ton	38,1	47,3	74,1	88,6	233	307	
energia elektryczna w mld. kWh.	3,98	5,71	8,30	13,53	340	449	
w tys. ton	1719	1399	2344	3320	193	255	
obrabiarki do metalu w tonach	1740	2460	9438	20300	12	15	razy
traktozy w szt.	—	—	2513	6700	—	—	

W Zesławie, szereg ważnych zakładów przemysłu obronowego i wiele innych zakładów przemysłowych.

W rekonstrukcji odbudowie lub rozbudowie znajduje się szereg czołowych zakładów hutniczych jak huta „Północ” w Białymostku, huta Batory, huta Baildon i inne oraz szereg fabryk przemysłu obrabiarkowego w tym, w Kuźni Raciborskiej i Porcie, w Szczecinie szereg fabryk maszyn i aparatów elektrycznych, w tym fabryka w Bydgoszczy, fabryka urządzeń technicznych w Radlinie, w zakładach mechanicznych im. Karola Świerczewskiego w Elblągu, fabryka samochodów ciężarowych w Starachowicach, fabryka traktorów w Ursusie, zakłady związków azotowych w Tarnowie, Inowrocławskie i krakowskie zakłady szewskie i wiele innych.

W budowie znajdują się także wiele nowych zakładów jak: Nowa Huta zakłady hutnicze, Bolesław, Kopalnie węgla: Nowy Wirek, Roknica II, Mszana Julian, Porabka, Hałmba i Kościuszko Nowa, wielka kopalnia odkrywkowa Brzozowica, elektrownie w Koninie i w Ostrołęce, elektrociepłownia Żeraz, fabryka wielkich maszyn elektrycznych we Wrocławiu, fabryka maszyn żelaznych w Staroście pod Poznaniem, fabryka przędz i armatury w Kielcach, szereg wielkich odlewni staliwa, zakłady przemysłu azotowego w Kędzierzynie, kombinat chemiczny w Ostrowiecu, fabryka kwasu siarkowego w Busku cementownia Bełwien II, fabryka samochodów osobowych na Żelazniku w Warszawie, fabryka samochodów ciężarowych im. Bolesława Bieruta w Lublinie, kombinat glinowy Dolina Nidy i wiele innych.

Również tempo rozwoju przemysłu lekkiego było znaczne, jakkolwiek powoli nie było przemysłu ciężkiego. W roku 1953 globalna produkcja przemysłu, wytwarzająca przedmioty spożywcze, wzrosła o 99 proc. w porównaniu z r. 1949.

Produkcja głównych artykułów przemysłu lekkiego osiągnęła:

artykuł	jedn. miary	1938	1946	1949	1953	w % przew. wsk.	w % 1953 do 1938	w % 1953 na 1 miesz.
tkaniny bawełniane*)	mil. mb	287,6	206,5	406,5	498	173	229	
tkaniny wełniane*)		37,7	22,9	50,1	66,9	177	234	
tkaniny jedwabne*)		23,0	6,6	47,7	66,8	290	384	
odzież tys. ton		506,0	387,0	745,0	1120,0	221	292	

odzież wzrosła w 1953 r. prawie dwukrotnie. Został również znacznie rozbudowany przemysł obuwniczy. Produkcja obuwnicza, która w Polsce kapitalistycznej odbywała się prawie wyłącznie w sposób rzemieślniczy, odbywa się obecnie przede wszystkim w sposób przemysłowy i jest

(Ciąg dalszy na str. 3)

Tezy do dyskusji przed II Zjazdem PZPR przyjęte przez IX Plenum KC PZPR

„Osiągnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze
w latach 1954 — 1955“

(Dalszy ciąg ze str. 2)

znacznie wyższą niż przed wojną. Produkcja obuwia wytwarzanego mechanicznie osiągała w 1953 roku 20,4 mln. par, podczas gdy w r. 1949 wynosiła jedynie 7,3 mln. par, a w 1938 roku tylko 2,8 mln. par.

Jednakże zadania Planu 6-letniego w zakresie wielu głównych artykułów konsumpcyjnych nie zostały w pełni wykonane. Tak np. produkcja tkanin bawełnianych jest w r. 1953 o około 5 proc. niższa od założonej na ten rok w Planie 6-letnim, jednak w innych o około 11 proc., mięsa o około 27 proc. Tylko w zakresie stosunkowo niezmiennych liczb głównych artykułów zadania Planu 6-letniego zostały przekroczone. Tak np. produkcja obuwia w 1953 r. jest wyższa o około 12 proc. od założonej na ten rok w Planie 6-letnim, produkcja cukru — o 12 proc.

13 Rozwój przemysłu artykułów konsumpcyjnych odbywał się zarówno przez lepsze wykorzystanie istniejących zdolności produkcyjnych, jak i przez budowę nowych wielkich zakładów oraz gruntowną rekonstrukcję zakładów istniejących.

W okresie Planu 6-letniego zbudowano takie obiekty jak: nowa przedziałnia cieknotętna w Andrychowcu, nowa przedziałnia w Piotrkowie, fabryka włókien syntetycznych w Gorzowie, cukrownia w Sokółce, 7 wielkich chłodziarni przemysłowych, 2 fabryki wódz i piślnic w Czarnej Wodzie i w Koniepolu.

Dokonano generalnej rekonstrukcji szeregu obiektów, jak: tomaszowski i szczęciński zakłady włókien sztucznych, zakłady przemysłu gumowego w Chelmnie i Olsztynie, 12 przetwórców owoców i warzyw oraz wielu innych zakładów. W budowie znajdują się kombinat przemysłu bawełnianego w Zambrowie i Pasłach, przedziałnia średnioprężna w Andrychowcu, biowary w Wągrowie i Białymostku, fabryka celulozy i włókna sztucznego w Jeleniej Górze, fabryki papieru w Skolimowie, w Niedomicach, w Hostyninie, nowe oddziały fabryk papieru we Wrocławiu i Jeziernej, zakłady przemysłu chemicznego w Kielesie i Krasnym, szereg chłodziarni przemysłowych, zakłady przemysłu mięsnego oraz mleczarskiego.

14 Rozwój socjalistycznego przemysłu w dziedzinie techniki. Przemysł polski z zaoferowanego i rozbudowanego, przekształca się w nowoczesny wielki przemysł socjalistyczny. Nowobudowane obiekty tworzy się z pełnym wyposażeniem ostatnich zdobyczy osiągnięć technicznych. Osiągnięcia te wykorzystuje się również przy rekonstrukcji istniejących obiektów.

We wszystkich głównych kierunkach postępu technicznego przemysł polski osiągnął znaczne rezultaty. W szczególności osiągnięto znaczny postęp w dziedzinie elektryfikacji procesów produkcyjnych. Liczba KWh energii elektrycznej zużywanej w przemyśle na jednego robotnika wzrosła z 3,4 tys. KWh w r. 1937 na 4,6 tys. KWh w r. 1953 przy równocześnie wielkim wzroście zatrudnienia.

Zwiększyła się mechanizacja pracochłonnych procesów pracy, zwłaszcza w górnictwie. Stopień zmechanizowania robót dółowych przy urabianiu węgla, ładowaniu i odtawie podniósł się znacząco w porównaniu z r. 1949. Stopień mechanizacji ładowania wyniósł w r. 1949 przy produkcji 74,1 mln. ton niecałe 3 proc., a procent mechanizacji odtawy osiągnął 80 proc. W roku 1953 przy produkcji 88,6 mln. ton mechanizacja

ładowania wyniosła ponad 10 proc., a mechanizacja odtawy około 94 proc. Należy jednak zaznaczyć, że postęp mechanizacji w górnictwie przebiegał zbyt wolno.

Coraz szerzej dokonuje się przejście z mechanizacji prostej do mechanizacji kompleksowej, obejmującej całość procesu produkcyjnego. W szeregu gałęzi przemysłu, jak elektroniczny, huty żelaza wprowadzono się urządzenia automatyczne. Coraz szerzej zastosowanie znajduje potokowa metoda organizacji produkcji, zwłaszcza w przemyśle maszynowym. Coraz szerzej wprowadza się do przemysłu nowoczesne procesy technologiczne. We wszystkich gałęziach przemysłu upowszechnia się nowoczesne metody pracy.

W nieustannym wzroście poziomu technicznego naszego przemysłu wielką rolę odgrywa również wykształcenie pracowników. Liczba zgłoszonych wniosków racjonalizatorskich w całym gospodarce narodowej tylko w okresie I półrocza br. osiągnęła 96.000, tj. 3,5 raza więcej niż w odpowiednim okresie 1950 r. — pierwszym roku masowego rozwoju ruchu racjonalizatorskiego.

Mimo tych niewątpliwych osiągnięć w dziedzinie postępu technicznego nie są w sposób dostateczny wykorzystywane możliwości płynące z wprowadzenia do przemysłu nowej techniki szerokiego ruchu racjonalizatorskiego.

15 W oparciu o szerokie wprowadzenie nowoczesnej produkcyjnej techniki o rozwijające się i pogłębiające się współzawodniczość pracy i o wzrost kwalifikacji robotników powoli podnosiła się wydajność pracy robotnika. W r. 1953 wydajność robotnika w przemyśle jest o około 50 proc. wyższa niż w roku 1949 i o około 61 proc. niż w r. 1938.

16 Socjalistyczna industrializacja kraju doprowadziła do zasadniczego przeobrażenia struktury klasowej ludności i jej składu zawodowego. Liczba pracowników poza rolnictwem wyniosła w r. 1953 około 5,5 miliona, co oznacza w stosunku do r. 1948 wzrost o ponad 92 proc., a w stosunku do r. 1937 o ponad 101 proc.

17 Socjalistyczna industrializacja, zapoczątkowując nowe, bardziej równomierne rozmieszczenie sił wytwórczych w całym kraju, doprowadziła również do poważnych zmian w geografii ekonomicznej Polski.

Dzięki rozwojowi przemysłu socjalistycznego następuje uprzemysłowienie zaniedbanych pod względem gospodarczym terenów i coraz szybsze likwiduje się ich zacofanie. Na obszarach Polski wschodniej rozwija się rzęsowokościarski okręg przemysłowy, występują nowe okręgi przemysłowe — lubelski i białostocki.

W Polsce centralnej — obok rozwijających się okręgów warszawskiego i łódzkiego, w toku budowy znajduje się kulawski (Kłodawa, Ronin) oraz staropolski (Kielecki) okręg przemysłowy. Na terenie Polski południowej silnie rozbudowuje się krakowski okręg przemysłowy oraz okręg częstochowski.

18 Socjalistyczna industrializacja kraju doprowadziła również do szybkiego odbudowy niemal całkowicie zniszczonego przemysłu na Ziemiach Odzyskanych, a następnie do jego wzmocnienia i rozbudowy. Ponadto pałeczenie ziem dawnych i Ziemi Odzyskanych w jednoletni organizm gospodarczy. Produkcję przemysłową na Ziemiach Odzyskanych jest w r. 1953 prawie 4 razy większa niż w roku 1947.

19 Dotychczasowego przebiegu wykonania Planu 6-letniego w przemyśle i w aktualnych potrzeb gospodarki narodowej w ciągu najbliższych dwóch lat wypływają następujące główne zadania w zakresie produkcji przemysłowej.

(W celu zabezpieczenia dalszego szybkiego rozwoju gospodarki narodowej, a w szczególności przyspieszenia tempa wzrostu produkcji rolnej, a także produkcji przemysłu artykułów konsumpcyjnych — dla osiągnięcia na tej podstawie istotnej poprawy stopy życiowej, konieczne jest dalsze konsekwentne realizowanie socjalistycznego uprzedmiotowienia kraju. Wzrost produkcji globalnej przemysłu socjalistycznego w 1953 r. wyniesie w stosunku do ub. roku około 16 proc., zaś w ciągu najbliższych dwóch lat średnie roczne tempo wzrostu produkcji przemysłu socjalistycznego winno wynieść około 11 — 12 proc. Procentowe zmniejszenie tempa wzrostu produkcji przemysłu było przewidziane przez Plan 6-letni i wiąże się z osiągnięciem stosunkowo wysokiego poziomu produkcji przez przemysł ciężki i z koniecznością dostosowania tempa wzrostu produkcji przemysłu do tempa wzrostu zapotrzebowania w surowce. Produkcja globalna przemysłu socjalistycznego winna wzrosnąć w ciągu najbliższych 2 lat o około 23 — 24 proc. i osiągnąć tym samym poziom blisko 4,5 raza większy niż w roku 1938, wobec czterokrotnego wzrostu założonego w Planie 6-letnim.

W rozwoju przemysłu należy zapewnić:

a) dalszą rozbudowę przemysłu środków wytwórczości, a zwłaszcza hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych, przemysłu maszynowego, przemysłu chemicznego, przemysłu materiałów budowlanych oraz bazy paliwowo-energetycznej;

b) znaczny wzrost produkcji przemysłu artykułów konsumpcyjnych przy wzbogaceniu asortymentu oraz polepszeniu jakości produkcji;

c) rozwijanie w szerokiej mierze i w szybkim tempie gałęzi przemysłu o charakterze surowcowym, zwłaszcza wydobywcę rud żelaza oraz gałęzi opierających się o krajową bazę surowcową.

20 Przyspieszenie tempa wzrostu produkcji przemysłu artykułów konsumpcyjnych zmienia się odpowiednio proporcje w tempie rozwoju przemysłu środków wytwórczości (grupa a) i przemysłu artykułów konsumpcyjnych (grupa b).

W okresie lat 1954 — 55 tempa wzrostu produkcji grupy a i grupy b winno kształtować się w zasadzie na tym samym poziomie.

21 Konieczne jest kontynuowanie rozbudowy przemysłu ciężkiego zgodnie z zadaniami Planu 6-letniego i zabezpieczenie w ten sposób bazy, na której będzie mógł opierać się poważny wzrost produkcji przemysłu lekkiego, rolnictwa i całej gospodarki narodowej.

W rozwoju przemysłu środków wytwórczości należy zapewnić:

a) dalszy rozwój hutnictwa żelaza, a zwłaszcza wzrost produkcji stali specjalnych i wyrobów walcowanych, a także hutnictwa metali nieżelaznych. Rozwój produkcji hutnictwa stanowi warunek rozwoju całej gospodarki narodowej, gdyż stal i żelazo są niezbędne zarówno dla przemysłu i rolnictwa jak również dla transportu i budownictwa. Dlatego należy maksymalnie wykorzystać rezerwy w hutnictwie żelaza dla uzyskania możliwie największego wzrostu produkcji stali i złagodzenia istniejącego niedoboru materia-

łu wsadowego dla walcowni. Za sadniczym zadaniem gospodarki narodowej dla zapewnienia rozwoju hutnictwa jest przewyższenie zaoferowania w dziedzinie produkcji surowców hutniczych. W tym celu należy w ciągu najbliższych 2 lat osiągnąć istotny postęp w dziedzinie rozwoju kopalnictwa rud żelaza, rud miedzi i przemysłu materiałów ogniotwórczych,

b) dalszą rozbudowę przemysłu maszynowego jako podstawy rozwoju i rekonstrukcji technicznej wszystkich gałęzi gospodarki narodowej i osiągnięcia na tej podstawie dalszego znacznego wzrostu wydajności pracy.

Przy dalszym rozwijaniu gałęzi przemysłu maszynowego, wytwarzających maszyny i urządzenia dla przemysłu ciężkiego, transportu i budownictwa należy szczególnie przyspieszyć tempo rozwoju gałęzi tego przemysłu, które wytwarzają maszyny i narzędzia dla rolnictwa i przemysłu artykułów konsumpcyjnych.

Należy zapewnić uruchomienie produkcji nowych maszyn i urządzeń przemysłowych, a w szczególności kotłów i turbin, ciężkiego sprzętu dla budownictwa, nowych typów taboru samochodowego i kolejowego, wielkich maszyn i silników elektrycznych wyższej mocy, nowych rodzajów obrabiarek, a wśród nich kombinacji szlifierki i nowych typów traktorów. Wobec tego, że brak części zamiennych jest przyczyną niedostatecznego wykorzystania istniejących maszyn i urządzeń i prowadzi do znacznych strat, przemysł maszynowy winien wydatnie zwiększyć produkcję części zamiennych i w ten sposób zapewnić usprawnienie gospodarki remontowej w przemyśle, transporcie i budownictwie, a szczególnie zwiększyć zapotrzebowanie rolnictwa w części zamiennie.

c) dalszy rozwój przemysłu chemicznego.

Przy dalszym szybkim rozwoju produkcji surowców chemicznych należy przyspieszyć tempo rozwoju tych gałęzi przemysłu chemicznego, które zaspokajają potrzeby produkcyjne rolnictwa oraz tych gałęzi, od których zależy wzrost produkcji w przemyśle artykułów konsumpcyjnych.

W szczególności należy zapewnić zwiększenie produkcji kwasu siarkowego, produkcji na wosku sztucznych, zwłaszcza azotniaku, superfosfatu granulowanego, produkcji środków owadobójczych, produktów syntetycznych, mas plastycznych, włókien sztucznych, barwników szlachetnych i produktów farmaceutycznych.

d) znaczny rozwój produkcji materiałów budowlanych.

W celu pokrycia potrzeb państwowego budownictwa, wydatnego zwiększenia remontów budynków miejskich oraz znacznego zwiększenia zaopatrzenia ludności wiejskiej w artykuły budowlane, należy wydatnie podnieść produkcję cegły, cementu, wapna, dachówek, papy oraz produkcję nowych materiałów budowlanych jak gazobeton i inne.

Należy również zapewnić dalszy wzrost produkcji materiałów instalacyjnych, zwłaszcza armatury.

e) dalszy rozwój bazy paliwowo-energetycznej, stanowiącej czynnik niezbędny dla rozwoju całej gospodarki narodowej. Rozwój bazy paliwowo-energetycznej winien odbywać się w drodze dalszego wzrostu wydobywania węgla kamiennego, zwłaszcza koksującego, zwiększenia wydobywania węgla brunatnego i rozszerzenia jego zastosowania w gospodarce narodowej. Zwiększenia wydobywania i przerobu ropy naftowej oraz produkcji energii elektrycznej w stopniu zaspokajającym lepsze zaspokojenie

gospodarki narodowej oraz lepsze zaspokojenie potrzeb ludności.

22 Szczególnie wielkie zadania stoją przed przemysłem artykułów konsumpcyjnych który winien w ciągu 2 lat osiągnąć znaczny wzrost produkcji przy poprawie asortymentu i oraz poprawie jakości.

Przemysł artykułów konsumpcyjnych nie zaspokaja dotychczas rosnących potrzeb ludności i służyne są skargi na niską jakość i złe wykończenie wielu rodzajów produkcji.

Walka o jakość produkcji winna stać w centrum uwagi wszystkich pracowników przemysłu. Niezbędne jest zwiększenie trwałości wyrobów i poprawa ich wykończenia i opakowania oraz dostosowanie wyrobów do wymagań i upodobań konsumentów.

Przyspieszenie tempa wzrostu przemysłu artykułów konsumpcyjnych, posiadających decydujące znaczenie dla poprawy zaopatrzenia mas pracujących, staje się możliwe na podstawie osiągnięć w rozwoju przemysłu ciężkiego oraz na podstawie zamierzonego przyspieszenia wzrostu produkcji rolnej.

W rozwoju przemysłu artykułów konsumpcyjnych należy położyć szczególny nacisk na:

a) znaczny wzrost ilościowej produkcji oraz poprawę jakości i rozszerzenie asortymentu artykułów spożywczych,

b) znaczną poprawę jakości produkcji przemysłu włókienniczego, odzieżowego i skórnego równoległe z dalszym wzrostem ilościowym produkcji,

c) znaczny wzrost produkcji wyrobów metalowych i drewnianych koniecznego użytku w celu dokonania przełomu w zaopatrzeniu ludności w te towary.

W tym celu należy zwiększyć przydział materiałów zarówno dla przedsiębiorstw min. przem. maszynowego, jak też dla ministerstwa przemysłu drobnego i rzemiosła.

d) znaczne rozszerzenie asortymentu wyrobów przemysłowych dla użytku ludności, takich jak: radiodbiorniki, zegarki, motocykle, rowery, aparaty fotograficzne, maszyny do szycia itp.

Należy osiągnąć w latach 1954 — 1955 następujący wzrost produkcji przemysłowych przedmiotów spożywczych: pieczywo żytnie i pszenne o ok. 12 proc., mięso — ok. 16 proc., tuszki: zwierzęce o ok. 23 proc., tuszki roślinne o ok. 22 proc., ryby o ok. 10 proc., konserwy rybne o ok. 30 proc., przetwory owocowe — warzywne o ok. 27 proc., cukier o ok. 10 proc., tkaliny wełniane o ok. 11 proc., bawełniane o ok. 12 proc., jedwabne o ok. 20 proc., obuwie skórzane o ok. 21 proc., mydło o ok. 15 proc., meble o ok. 26 proc., radiodbiorniki o ok. 24 proc., motocykle o ok. 40 proc., rowery o ok. 45 proc.

Obok wzrostu ilościowego należy zapewnić wydatne polepszenie jakości produkcji artykułów konsumpcyjnych i zwiększenie produkcji artykułów o wyższym gatunku, zwracając uwagę na oddziaływanie estetycznej strony wyrobów i opakowań.

Należy wzbogacić asortyment wytwarzanych artykułów spożywczych.

czym, a w szczególności podnieść jakość i gatunek pieczywa, produktów mleczarskich, wędlin, konserw i przypraw, podnieść produkcję wysokogatunkowych tkanin, bielizny, odzieży i obuwia. Wydatnie podnieść jakość wyrobów tworzących. Należy położyć nacisk na zwiększenie produkcji artykułów dziecięcych jak: dziecięcej odzieży, bielizny, obuwia i zabawek.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zaspokojenie ludności w rozmaite artykuły codziennego użytku jak: wadry, garnki, szklanki, naczynia stołowe i inne, przedmioty gospodarstwa domowego, przybory do gołębienia jako też szereg rodzajów galanterii itp.

W związku z szybkim wzrostem zatrudnienia kobiet w przemyśle, w handlu, w biurach i w innych dziedzinach, trzeba zwrócić szczególną uwagę na wzrost zaopatrzenia w artykuły ułatwiające prowadzenie gospodarstwa domowego, jak: lodówki, pralki elektryczne, odkurzacze, kuchnie elektryczne i gazowe, maszyny do mięsa, wyścigarki, suszarki do naczyni, a także kosmetyki oraz po towary gotowe i półgotowe.

W celu polepszenia stopnia zaspokojenia potrzeb ludności, należy przestawić pewną część zdolności produkcyjnych przemysłu maszynowego i przemysłu wyrobów metalowych na wytwarzanie artykułów konsumpcyjnych.

Wielką rolę w dziedzinie zaspokojenia rosnących potrzeb ludności winien spełniać państwowy przemysł terenowy oraz spółdzielczość pracy. Nie wykorzystując one jeszcze w bardzo dużym stopniu istniejących możliwości wzrostu produkcji, a asortyment wytwarzanych artykułów jest ubogi i niewystarczający.

Przemysł terenowy i spółdzielczość pracy nie wykorzystują wielkich zasobów miejscowych surowców rolniczych i mineralnych, a także odpadów przemysłu wielkiego. Konieczne jest usprawnienie nie ze strony rad narodowych kierownictwa przemysłu terenowego i spółdzielczości pracy w celu zapewnienia istotnej poprawy ich produkcji.

Nieodłącznie od lepszego wykorzystania surowców miejscowych i odpadków należy także polepszyć zaopatrzenie państwowego przemysłu terenowego i spółdzielczości pracy w surowce rolne i mineralne.

Celem pełnego wykorzystania możliwości zwiększenia produkcji przemysłowej dla lepszego zaspokojenia potrzeb ludności należy zwiększyć zaopatrzenie ludności dwulicowych warsztatów przemysłowych w surowce i materiały oraz pomóc rzemieślnikom w uzyskaniu niezbędnych lokalnych produkcji.

23 Istniejąca sieć punktów usługowych jest niewystarczająca dla zaspokojenia potrzeb ludności, zwłaszcza wiejskiej. Dla tego też należy — obok rozwoju przemysłu artykułów konsumpcyjnych — osiągnąć znaczny wzrost sieci punktów usługowych takich jak: kuznie, zakłady ślusarskie, kowalskie, rymarskie, zakłady krawieckie, krawiectwa, pralnie, a w miejscach niezbędnych wyposażenie i poprawianie ich zaopatrzenia. W ciągu 2 lat należy zwiększyć sieć punktów usługowych w zakresie ministerstwa przemysłu drobnego i rzemiosła o 40 proc.

III. Rolnictwo

24 Globalna produkcja rolnicza osiągnęła w roku 1953 poziom o około 9 proc. wyższy niż w roku 1949.

Produkcja rolna na jednego mieszkańca kraju jest w roku 1953 o ponad 30 proc. wyższa niż w roku 1938.

Produkcja towarowa wzrosła w silniejszy stopień niż produkcja globalna. Należy jednak stwierdzić, że zarówno wzrost produkcji globalnej rolnictwa jak i towarowej jest wyraźnie niedostateczny z punktu widzenia rosnących potrzeb ludności oraz przemysłu leśnego i rolnego — spożywczego.

25 Okres lat 1950—1953 charakteryzował się w rolnictwie:

a) nieznacznym wzrostem zbiorów zbóż, ziemniaków i siana,

b) znacznym wzrostem pogłowia trzody chlewnej i owiec oraz stosunkowo nieznacznym wzrostem pogłowia bydła rógatego,

c) znacznym wzrostem zbiorów buraków cukrowych i tytoniu przy wyraźnym niezadostatecznym zbiorach roślin włóknistych i olejnych,

d) wyraźnie niedostatecznym wzrostem wydajności w hektarach i produktywności zwierząt.

(Dalszy ciąg na str. 4)

(Ciąg dalszy na str. 5.)

IV. Inwestycje

Tezy do dyskusji przed II Zjazdem PZPR przyjęte przez IX Plenum KC PZPR

„Osiągnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

(Dalszy ciąg ze str. 4.)

Nakłady inwestycyjne na rozwój rolnictwa w roku 1955 winny wzrosnąć w porównaniu z rokiem 1953 o 45 proc.

V. Wzrost wydajności pracy i system oszczędnościowy

58 Osiągnięcie wydatnego podniesienia stopy życiowej mas pracujących, przyspieszenie tempa rozwoju rolnictwa i przemysłu artykułów konsumpcyjnych wymaga równocześnie wydatnego wzrostu wydajności pracy na bazie wprowadzenia i opanowania nowej techniki i pogłębienia systemu oszczędnościowego w całej gospodarce narodowej.

59 W latach 1950 — 1953 wzrost wydajności pracy w gospodarce narodowej był znaczny. Wydajność pracy wzrosła w przemyśle o ok. 50 proc., w budownictwie o 72 proc., w transporcie kolejowym o ponad 47 proc.

Zadania czterech lat Planu 6-letniego w zakresie wzrostu wydajności pracy zostały przekroczone w przemyśle o 8,2 proc., w budownictwie o 9 proc., natomiast zadania te nie zostały wykonane w PGR. Jednakże wzrost wydajności w przemyśle nie był równomierny, a przy tym szeregi ważnych gałęzi gospodarki narodowej nie wykonały zadań Planu 6-letniego w zakresie wzrostu wydajności pracy, w tym przemysł węglowy.

60 Wzrost wydajności pracy jest hamowany przez opóźnienie we wprowadzaniu nowoczesnej techniki i jej opanowywaniu, a także przez niedostateczny poziom organizacji pracy i niedostateczne upowszechnianie produkcyjnych metod pracy. W szczególności niski stopień wykorzystania wielu maszyn i urządzeń w niektórych gałęziach przemysłu oraz w budownictwie jest przeszkodą dla zwiększenia stopnia mechanizacji, robot ciężkich i pracochłonnych i dla zwiększenia wydajności pracy. W ciągu najbliższych 2 lat należy osiągnąć dalszy wzrost postępu w dziedzinie wzrostu wydajności pracy.

61 Na podstawie szerokiego wprowadzenia nowoczesnej techniki, znacznej poprawy wykorzystania maszyn i urządzeń, na podstawie dalszego rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa pracy, a także ogólnego usprawnienia organizacji pracy należy osiągnąć wzrost wydajności pracy w r. 1955 w porównaniu z r. 1953 w przemyśle o 16 proc., w budownictwie o około 17 proc., w transporcie kolejowym o ponad 8 proc. Jednocześnie należy zapewnić wzrost wydajności pracy w PGR o ponad 20 proc. Wzrost wydajności pracy w przemyśle, budownictwie i transporcie pozwoli wykonać zadania produkcyjne przy niezbyt znaczącym wzroście zatrudnienia poza rolnictwem, co w konsekwencji znacznie ograniczy wpływ ludności ze wsi do miasta i będzie miało bardzo istotne znaczenie dla zapewnienia dostatecznej liczby sił roboczych dla potrzeb rolnictwa.

62 Obniżka kosztów własnych jest niedostępnym warunkiem poprawy poziomu materialnego mas pracujących i rozwoju gospodarki narodowej. Zadania Planu 6-letniego w dziedzinie obniżki kosztów nie są w pełni wykonywane. W przemyśle, w r. 1952 osią-

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

gnięcia w wykonaniu Planu 6-letniego i główne zadania gospodarcze w latach 1954 — 1955“

VI. Wzrost stopy życiowej mas pracujących

66 Dochód narodowy wzrósł w roku 1953 w porównaniu z rokiem 1949 o 61 proc., przekraczając poziom roku 1938 dwukrotnie. Poważną część przyrostu dochodu narodowego została przeznaczona na odbudowę kraju, na jego uprzedmiotnienie, na rozwój kultury i wzrost obronności.

67 Jednocześnie na podstawie wzrostu dochodu narodowego nastąpił wzrost dochodów realnych klasy robotniczej, której liczebność szybko zwiększyła się. Nastąpił również znaczny wzrost realnych dochodów chłopstwa pracującego.

68 Realne dochody przypadające średnio na głowę ludności pracującej poza rolnictwem (m. in. w sektorze większego zatrudnienia członków rodzin) wzrosły w I półroczu 1953 roku w porównaniu z I półroczem 1949 roku o około 15 proc., zaś w porównaniu z rokiem 1938 o około 36 proc.

69 Wydatniejszą poprawie uległy w roku 1953 w porównaniu z rokiem 1949 realne dochody robotników zatrudnionych w przemyśle socjalistycznym. Jeżeli chodzi o płace realne pozostałych pracowników, to w niektórych grupach pracowników w zasadzie pozostały one na niezmiennym poziomie, w innych zaś grupach wzrosły był nieznacznie.

70 Dochody realne przypadające na głowę ludności w wieloletnim w roku 1953 są o około 20 proc. wyższe w porównaniu z rokiem 1949, co oznacza wzrost o ponad 73 proc. w porównaniu z rokiem 1938.

71 Przeciśnie przez państwo całości opłat za ubezpieczenia społeczne, wpro-
wadzenie zasad rolniczych, przedłużenie czasu urlopów pracowników, rozwój opieki nad matką i dzieckiem oraz wczasów pracowników, rozwój budownictwa mieszkaniowego i komunalnego, a także budownictwa urządzeń socjalnych i kulturalnych stanowią poważny dodatkowy czynnik poprawy materialnego położenia mas pracujących.

72 Wydatki państwa ludowego na ubezpieczenia społeczne i zasiłki rodzinne dla pracowników są wielokrotnie wyższe niż wydatki na ubezpieczenia społeczne w Polsce kapitalistycznej-obszar-
niczej.

73 Od roku 1949 uległy dalszemu przedłużeniu urlopy macierzyńskie oraz urlopy dla pracujących młodzieży. Przeciśnie czas urlopów robotniczych wzrósł znacznie w porównaniu z rokiem 1949.

74 Rozwój opieki nad matką i dzieckiem wyraził się w poważnym wzroście liczby miejsc w żłobkach i w przedszkolach. W roku 1953 liczba miejsc w żłobkach wyniosła 40,3 tysiąca, co w porównaniu z rokiem 1949 oznacza wzrost ponad dwukrotnie. Należy zaznaczyć, iż w roku 1938 liczba dzieci w żłobkach przyfabrycznych wynosiła tylko 456. Liczba dzieci w przedszkolach w roku 1953 wyniosła 358 tysięcy, co w porównaniu z rokiem 1949 oznacza wzrost o 24 proc., a w porównaniu z rokiem 1938 wzrost ponad czterokrotnie.

75 Należy usprawnić administrację państwową i gospodarczą i osiągnąć obniżenie kosztów tej administracji w r. 1955 o 500 mil. zł., tj. o około 9 proc. w stosunku do roku 1953. W ten sposób usprawnienie administracji państwowej i gospodarczej winno stać się jednym z czynników polepszenia stopy życiowej mas pracujących.

76 W oparciu o wysłki całego narodu dokonano w latach Planu 6-letniego dalszego poważnego postępu w odbudowie zniszczonych miast oraz zbudowano szereg nowych osiedli i dzielnic. W okresie Planu 6-letniego buduje się 94 większe osiedla mieszkaniowe. Poczyniono również znaczny postęp w dziedzinie budownictwa wielkiego.

77 W budowy znajdują się budowane od podstaw pierwsze dwa miasta socjalistyczne: Nowa Huta i Nowe Tychy, każde obliczone na 100 tys. mieszkańców.

78 Barbarzyńsko zniszczona przez okupantów hitlerowskich stolica naszego kraju Warszawa, która w roku 1945 leżała w gruzach, jest dziś miastem liczącym ponad 900 tys. mieszkańców. Powstały nowe dzielnice robotnicze: Warszawa: Mariensztat, Grochów, I, II i III, Młociny, Mokotów, Praga I i II, Ochota, Koło. Buduje się Marszałkowska Dzielnicę Mieszkaniową, oddano do użytku pierwszą część Traktu Starego. W roku intensywniejszy odbudowę znajduje się śródmieście Warszawy, którego centralnym punktem staje się Plac im. Świątyni i Pałacem Kultury i Nauki, darem Związku Radzieckiego.

79 Oddano do użytku znaczną część śródmieścia starego Gdańska. Odbudowuje się dzielnice mieszkaniowe we Wrocławiu. Szczególnie i w szeregu innych poważnie zniszczonych miast Ziemi Odzyskanych. Z pletzem odbudowuje się zabytliki.

80 Odbudowano i rozbudowano zniszczone urządzenia komunikacyjne, mosty, sieć elektryczną i telefoniczną. W latach 1945—1953 odbudowano oraz zbudowano 1200 tys. izb mieszkaniowych, wyposażając je w nowoczesne urządzenia. W roku 1953 zostały w miastach oddane do użytku 135 tys. izb mieszkaniowych, podczas gdy w roku 1949 oddano do użytku 66,3 tysiąca izb.

81 Pomimo tego wzrostu budownictwa mieszkaniowego, jest ono jednak niedostateczne w stosunku do rosnących potrzeb, wynikających ze wzrostu zatrudnienia. Rozwija się akcja remontowa budynków mieszkaniowych. W roku 1953 państwo przeznaczyło na remonty mieszkaniowe sumę ponad 530 mln. zł., tj. około czterokrotnie więcej niż w roku 1949. Jednakże należy stwierdzić, że w zakresie remontów letniej nadal wielkie zaniedbania.

82 Rozwojowi budownictwa mieszkaniowego towarzyszyła rozbudowa urządzeń komunalnych, która objęła w szerokim zakresie zaniebane w okresie Polski kapitalistycznej dzielnice robotnicze i przedmieścia państwowe. Nakłady inwestycyjne na rozwój gospodarki komunalnej w miastach wzrosły w roku 1953 o ponad 17 proc. w porównaniu z rokiem 1949. W roku realizacji znajduje się budowa wielkich inwestycji wodociągów grupowych dla zaopatrzenia w wodę Śląsk i Łódź.

83 Należy stwierdzić, że budownictwo komunalne nie

naładę za rozwój budownictwa przemysłowego i nowych osiedli mieszkaniowych, a także za potrzebami szybko wzrastającej ludności w miastach istniejących.

73 W dziedzinie ochrony zdrowia liczba łóżek w szpitalach wzrosła w porównaniu z rokiem 1949 o ponad 43 proc., a w porównaniu z rokiem 1938 o ponad 77 proc. Liczba lekarzy zwiększyła się w porównaniu z rokiem 1949 o około 63 proc. Na 100 tysięcy mieszkańców przypada obecnie już 55 lekarzy, podczas gdy w r. 1938 przypadało 37 lekarzy. Sieć urządzeń ochrony zdrowia jest jednak niedostateczna i wymaga dalszego zwiększenia dla zapewnienia należytej opieki zdrowotnej.

74 Nastąpił wielki rozwój szkolnictwa wszystkich rodzajów przy stałym podnoszeniu stopnia organizacyjnego i sprawności nauczania. Jednocześnie został zlikwidowany analfabetyzm jako zjawisko masowe. Liczba uczniów w szkołach podstawowych objęła pełną liczbę dzieci w wieku szkolnym. Liczba szkół pełnych 7 klas wzrosła w r. 1953 w porównaniu z r. 1949 o około 3,7 tys. liczb uczących się w szkołach średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz wyższych na 10 tys. mieszkańców osiągnęła w roku 1953 — 332 osoby wobec 136 osób w roku 1938.

75 Zasadniczy postęp poczyniono w dziedzinie upowszechnienia kultury. Nakład książek zwiększył się z 29,2 mil. egzemplarzy w r. 1937 do 72,9 mil. egzemplarzy w roku 1949, a 82,2 mil. egzemplarzy w roku 1953, a dzienny nakład gazet wzrósł z 0,9 mil. egzemplarzy w roku 1938 na 4,9 mil. egzemplarzy w roku 1953. Rozwija się sieć bibliotek, teatrów, świetlic oraz kin, zwłaszcza na wsi.

76 Z dotychczasowego przebiegu wykonania Planu 6-letniego wynika następujące wnioski: zadania Planu 6-letniego w dziedzinie wzrostu poziomu życiowego ludności — pomimo pewnych osiągnięć w tej dziedzinie — nie zostały w okresie 1950 — 53 w pełni wykonane. Należy stwierdzić, iż nie wykorzystano w pełni wszystkich istniejących możliwości dla zapewnienia w latach 1950 — 53 wydatniejszej poprawy położenia materialnego ludności. Dlatego konieczne jest — zgodnie z wymogami podstawowego prawa ekonomicznego socjalizmu — osiągnięcie wydatnego polepszenia położenia materialnego mas pracujących w mieście i na wsi w ciągu najbliższych lat. Poprawę poziomu życiowego mas pracujących należy osiągnąć przez:

a) wzrost płac realnych pracowników oraz wzrost dochodów pracującego chłopstwa m.in. przez politykę stopniowego obniżania cen na artykuły masowego użytku,

b) rozwój gospodarki mieszkaniowej i komunalnej,

c) rozwój budownictwa socjalnego i kulturalnego.

77 Należy stworzyć warunki dla wzrostu w ciągu lat 1954 — 55 płac realnych pracowników oraz dochodów pracujących chłopów o około 15 proc. Wzrost dochodów będzie realizowany przez konsekwentne przeprowadzanie polityki stopniowej obniżki cen artykułów konsumpcyjnych, wzrost płac w oparciu o zwiększenie wydajności pracy, wzrost produkcji i towarowości gospodarki chłopskiej.

Wzrastający poziom dochodów ludności zostanie zabezpieczony przez odpowiedni wzrost mas towarów i usług. Na podstawie zwiększenia produkcji rolnictwa i przemysłu artykułów

konsumpcyjnych obrotu uspołecznionego handlu detalicznego i zakładów żywienia zbiorowego zostaną zwiększone w cenach porównywalnych o ponad 20 proc. przy równoczesnym znaczącym wzbogaceniu asortymentu towarów i poprawie ich jakości. Handel uspołeczniony winien wzmocnić swoje oddziaływanie na przemysł i jakoś rodzaj zaopatrzenia i jakości wytwarzanych towarów odpowiadać wzrastającym wymaganiom ludności i aby zapobiec produkcji towarów nie cieszących się popytem. Równocześnie winna nastąpić wydatna poprawa w obsłudze ludności przez handel uspołeczniony. Należy zwiększyć sprawność uspołecznionego handlu przez lepsze przystosowanie rozdziałników towarowych i asortymentów do potrzeb i życzeń konsumentów, lepsze wykorzystanie lokalnych źródeł zaopatrzenia, zastrzeżenie walki z biurokratyzmem w aparacie handlowym, ulepszenie obsługi w sklepach.

78 Sieć sklepów handlu j. spożywczego winna w roku 1955 zwiększyć się w porównaniu z rokiem 1953 o około 2 tysiące, w tym na wsi o około 2 tysiące. Szczególnie należy rozwijać sieć handlową w nowych osiedlach mieszkaniowych i usunąć istniejące na tym odłuku zaniedbania. Wydatnie należy zwiększyć liczbę zakładów żywienia zbiorowego oraz poprawić jakość posiłków i obsługi konsumentów.

Należy rozwinąć sieć oddziałów zaopatrzenia robotniczego i usprawnić ich pracę.

79 Należy zwiększyć budownictwo mieszkaniowe w miastach i osiedlach robotniczych. W roku 1955 należy oddać do użytku 162 tys. izb mieszkaniowych, tj. około 20 proc. więcej niż w 1953 r., w tym w Warszawie około 29 tys. izb, a na Śląsku ok. 36 tys. izb. Należy wydatnie zwiększyć remonty budynków mieszkaniowych.

80 Państwo przeznaczy na remonty izb mieszkalnych w 1954 roku ponad 830 mln. zł. i w 1955 roku ponad 1,120 mln. zł. wobec 530 mln. zł. w 1953 roku. Działalność remontowa zostanie zabezpieczona w niezbędnej ilości materiałów budowlanych przy usprawnieniu wykorzystania ze strony państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw remontowo-budowlanych. Jednocześnie państwo zwiększy sprzedaż materiałów budowlanych szczególnie dla ludności wiejskiej oraz na cele budownictwa indywidualnego w miastach.

81 Państwowe nakłady na rozwój urządzeń komunalnych zostaną zwiększone w roku 1955 do 1,2 miliarda zł. tj. o 26 proc. więcej w porównaniu z rokiem 1953. Zostanie usprawniony transport miejski przez wzrost liczby wozów tramwajowych, autobusowych i trolejbusowych, dalszą rozbudowę zaplecza technicznego i znaczne polepszenie gospodarki remontowej taboru.

82 Nakłady inwestycyjne na budownictwo socjalne i kulturalne zostaną zwiększone w roku 1955 do 1,7 mld. zł., tj. o 34 proc. w porównaniu z rokiem 1953.

83 Ulegną poprawie warunki pracy i odpoczynku robotników. Nastąpi to w szczególności przez:

a) polepszenie warunków bezpieczeństwa i higieny pracy. Na klady na ten cel zostaną wydzielone zwiększone,

b) normalizacja reżimu dnia roboczego, a zwłaszcza przez znaczne zmniejszenie nadmiernej liczby godzin nadliczbowych, przede wszystkim w przemyśle węglowym.

c) dalszy rozwój wczasów pracowniczych.

(Ciąg dalszy na str. 6.)

